

dosahovala až hloubky 2 m. Většinu z nich šlo na základě nalezené keramiky datovat do období únětické kultury, vzácněji pak do období věteřovské skupiny. Některé z jam neposkytly dostatečné kulturně signifikantní materiál, a bylo možné je pouze obecně zařadit do období starší až střední doby bronzové. V blízkosti starobronzových objektů bylo dále prozkoumáno šest zásobních jam s keramikou náležící mohylové kultuře a dvě jámy kultury lužických popelnicových polí.

Z prozkoumaných objektů se podařilo získat bohatý keramický inventář. Kromě keramiky byly další četnou kategorií nálezů zvířecí kosti (včetně jedné kompletní kravské lebky v objektu únětické kultury) a lastury sladkovodních škeblí (*Anodonta* spp.). Škeble jsou charakteristické převážně pro objekty ze starší doby bronzové, ojedinělé kusy byly nalezeny i v ostatních objektech. Mezi časté nálezy patří i štípaná industrie.

V rámci průzkumu plochy příjezdové komunikace byl kromě sídlištních objektů identifikován i jeden kostrový hrob. Jednalo se o pravidelnou obdélnou jámu se zaoblenými rohy o rozměrech 2,35 × 1,35 m. Hloubka jámy vůči okolní skryté ploše byla 24 cm, nad ní se nacházelo dalších 65 cm sedimentu – části kulturní vrstvy a ornice. Vzhledem k hloubce mechanické skrývky nadloží, která zasáhla i část kulturní vrstvy, není možné s jistotou určit, zda byl hrob do kulturní vrstvy zapuštěn, či jí byl až dodatečně překryt. Hrob má orientaci západ–východ.

Uvnitř hrobu se nacházela částečně zachovalá kostra, uložená na pravém boku s výrazně pokrčenými nohama (obr. 2). Hlava směřovala na západ, obličej hleděl na jih. V hrobové jámě byl nalezen pouze jeden artefakt z hrobové výbavy, a to silicitové jádro na výrobu kamenné industrie. Antropologická analýza kostry zatím nebyla provedena.

Vzhledem k absenci chronologicky citlivých milodarů nelze hrob s určitostí datovat. V bezprostřední blízkosti zkoumané plochy byly ale v minulosti již objeveny kostrové hroby, datované do období kultury se šňůrovou keramikou a/nebo kultury únětické (Tajer 2001). Výzkumy zde budou v návaznosti na pokračující stavbu probíhat i v průběhu roku 2024.

Literatura

Tajer, A. 2001: *Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu*. Rkp. nálezné zprávy, č. j. M-TX-200202396 [cit. 2024-03-12]. Uloženo: Archiv nálezných zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-200202396>.

Obr. 2. Blatec. Blíže nedatovaný kostrový hrob. Foto V. Záhorák.

Fig. 2. Blatec. Undated inhumation grave. Photo by V. Záhorák.

Summary

In 2023, a series of archaeological excavations was conducted in ‘Za Nádražím’ field (Blatec cadastral area, Olomouc District). A part of a multi-period site with evidence of long-term occupation throughout the Bronze Age was investigated, focusing particularly on the Early Bronze Age, especially the Únětice culture and the Věteřov group. The excavation also yielded one inhumation grave. However, the grave did not contain any material that would allow it to be accurately dated (Fig. 2).

Vít Záhorák, Marek Kalábek, Radek Johančík

Blučina (okr. Brno-venkov)

„Pastviska“.

Mladší doba bronzová. Sídlště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0616381N, 16.6656864E

Výzkum vyvolalo další rozšiřování výstavby průmyslových hal v poloze „Pastviska“. Drtivá většina nových staveb se nachází na násypěch v prostoru nivy, na velmi omezené ploše ovšem zemní práce zasáhly i zbývající prostor písčitého návrší s polykulturním pravěkým sídlišťem nově zkoumaným od roku 2013 (Geislerová, Parma eds. 2018, 193–194). V roce 2023 se podařilo prozkoumat dva zahlobené objekty z mladší doby bronzové a provést systematickou prospekci zbytku kulturní vrstvy s detektory kovů.

Literatura

Geislerová, K., Parma, D. (eds.) 2018: *Výzkumy – Ausgrabungen 2011–2016*. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Summary

Another part of the long-excavated settlement from the Late Bronze Age was examined in ‘Pastviska’ field (Blučina cadastral area, Brno-Country District).

David Parma

Boskovice (okr. Blansko)

Hradský kopec.

Kultura popelnicových polí. Depot. Průzkum detektorem kovu.

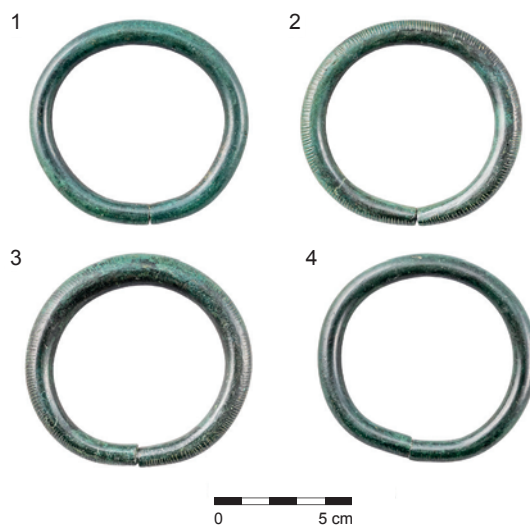
Uložení nálezu: Muzeum regionu Boskovicka, p. o.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

Prostor Hradského kopce představuje dominantu Boskovic nepřilíživě vzdálenou od centra města. Nachází se zde jak zřícenina hradu Boskovice, tak areál pravěkého hradiska s viditelnými valy v poloze Bašta, s opodál vysunutým tělesem novověké obranné pevnosti se stejným názvem. V širším okolí hradu (kulturní památky) a Bašty dochází dlouhodobě k porušování terénu nelegálními činnostmi hledačů s detektory kovů. V roce 2015 byl v blízkosti valu hradiska objeven bronzový depot označený jako Boskovice 8. Byl složený ze šesti kusů (Jarůšková 2018a, 160; Sallaš, Jarůšková 2017, 122) a je datovaný do období existence hradiska, tedy pozdní doby bronzové. V roce 2016 a 2017 proběhly z důvodu ochrany lokality v prostoru Bašty opakované hromadné prospekce, prováděné spolupracovníky muzea s detektory, jejichž výsledkem byl především soubor munice z 15. století (Jarůšková 2018b, 206). V následujících letech byly nelegální

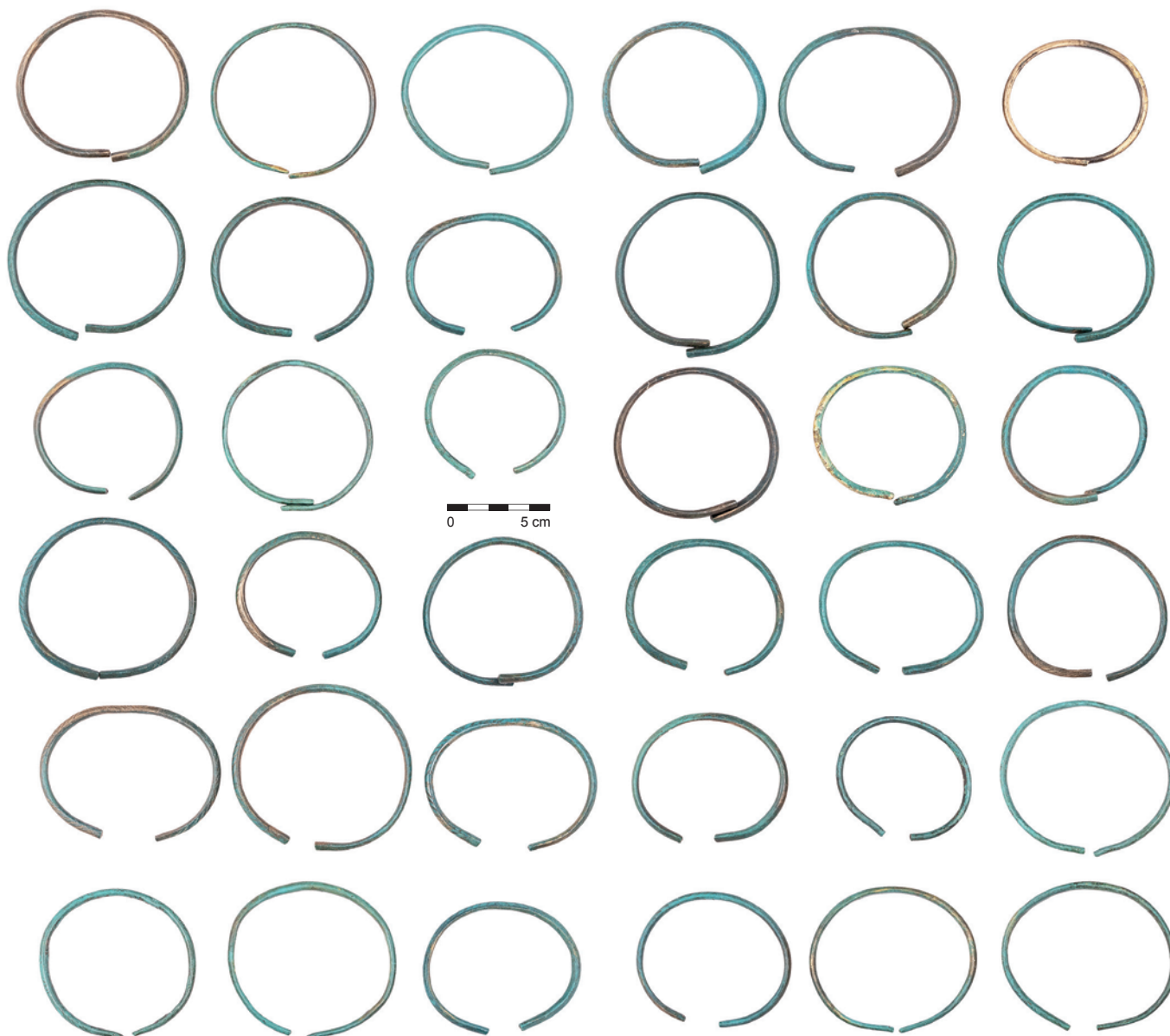
výkopy opakovaně zjištěny jak v prostoru Bašty, tak i v další části Hradského kopce. Dne 3. 12. 2022 se spolupracovníci muzea J. Ležákovi (spolupracovník je držitelem oprávnění k povrchové prospekci na území působnosti Muzea regionu Boskovicka) podařilo téměř na vrcholu prudkého svahu hřebene Hradského kopce s orientací na jižní stranu najít depot čtyř bronzových litých kruhů, označený jako Boskovice 11. Následně bylo s majiteli zdejších pozemků domluveno povolení vstupu za účelem pravidelných kontrol nelegálních výkopů a prospekci v prostoru Hradského kopce. Již dne 14. 1. 2023 byl nalezen další depot, tentokrát P. Uhlířem. Depot byl ohlášen muzeu a dne 16. 1. proběhlo jeho vyzvednutí (AMČR). Místo nálezu se nacházelo tentokrát zhruba uprostřed masivu Hradského kopce, téměř na jeho vrcholu, na místě s orientací severozápadním směrem. Celá situace byla během výzkumu důkladně zdokumentována a byly z ní vytvořeny digitální plánky a 3D model.

Boskovice 11 – bronzový depot označený Boskovice 11 tvoří čtyři masivní otevřené tyčinkovité kruhy – náramky s kruhovým profilem (obr. 3). Dva jsou hladké, nezdobené, s nepatrně zúženými, téměř spojenými konci, s rozměry 7,8 × 7,5 cm

Obr. 3. Boskovice. Náramky z depotu Boskovice 11. Foto L. Bedáň.

Fig. 3. Boskovice. Bracelets from the hoard Boskovice 11. Photo by L. Bedáň.

Obr. 4. Boskovice. Kruhové šperky z depotu Boskovice 12. Foto L. Bedáň.

Fig. 4. Boskovice. Bracelets from the hoard Boskovice 12. Photo by L. Bedáň.

a 7,9 × 7,45 cm s průměrem tyčinky 1 cm. Dva další téměř identické náramky jsou zdobené, se zúženými konci. Výzdobu tvoří svazky příčných rýh oddělených motivem násobené větvičky. Rozměry jsou 8 × 7,6 cm a 8 × 7,5 cm a průměr tyčinky 1 a 1,2 cm. Všechny čtyři náramky působí dojmem nových, nepoužívaných předmětů, beze stop opotřebování. Analogický exemplář dvou zdobených náramků s téměř totožnými rozměry a výzdobou svazků příčných rýh a větviček pochází z depotu z Dolní Sukolomi, datovaného do stupně HA1. Identickou výzdobu má jeden z pěti náramků z depotu Drahanovice 2, datovaného do stupně HB1. Náramky stejného typu, s výzdobou svazků příčných rýh bez větvičkového ornamentu, pochází z dalších depotů (např. Domašov, Suchá Loz, Rohov; Salaš 2005). Robustnější nezdobené hladké náramky se v depotech příliš nevyskytují, podobnost vykazují náramky z Rohov, případně Železná a Boskovice 5.

Depot Boskovice 11 je možné na základě analogií (Dolní Sukolom, Drahanovice 2, Rohov) zařadit na přelom starší a mladší fáze kultury lužických popelnicových polí (stupně HA1–HB2).

Boskovice 12 – celkem 36 tenkých tyčinkovitých kruhů z depotu Boskovice 12 svými rozměry opět odpovídá rozměrům náramků (obr. 4). Patří k typu otevřeného tyčinkovitého kruhového šperku s bohatou jemnou rytou výzdobou. Jejich tvar je kruhový (se spojenými, téměř spojenými nebo i přeloženými konci) až oválný, rozměry se pohybují 6–8 až 7–8,8 cm. Profil náramků je ve většině případů ploše oválný, v méně případech bikonvexní a výjimečně i plankonvexního či trojúhelníkovitého tvaru. Náramky jsou neopotřebované, jejich výzdoba je zřetelná a tvoří různé kombinace vybičených kratších rýžek sestavených do krokvic a oblouků, příčné svazky rýžek, ornament dvojitých krokvic a příčných linií z vybičených teček atd.

Subtilní náramky z depotu Boskovice 12 jsou užší než podobně zdobené náramky z depotů (např. Černotín, Klentnice a Krhová; Salaš 2005) a jsou podobné výrazně zdobeným tenkým náramkům ze starších depotů Boskovice 2 a Rájec-Jestřebí, případně Víceměřice a Zádveřice. Jsou jednoznačně zařaditelné do stupně HB2. Stylem výzdoby a rozměry náramkům odpovídají také téměř totožné exempláře z nových homogenních depotů z prostoru Malé Hané, Knínice 4 (24 ks) a Knínice 5 (13 ks; Jarůšková 2019, 215).

Sudý počet kruhů pravděpodobně ukazuje na časté nošení nejběžnějšího typu kruhového šperku, náramku, párově. V případě depotu Boskovice 11 je přímo zastoupena garnitura dvou párů stejných náramků: jeden pár kruhů zdobený totožnou výzdobou příčných rýh a větviček, druhý pár s hladkým nezdobeným povrchem stejných rozměrů. To odpovídá často prokázanému symetrickému nošení náramků jako součásti kroje, nejčastěji jednoho ale i dvou nebo více kusů náramků na každé ruce (Nožinová, Křišťuf 2017, 162).

Literatura

- AMČR: Záznam M-202300249 [cit. 2023-3-14]. Archeologická mapa České republiky.
- Jarůšková, Z. 2018a: Boskovice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 59(1), 160.
- Jarůšková, Z. 2018b: Boskovice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 59(2), 206.
- Jarůšková, Z. 2019: Knínice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 60(1), 215–216.
- Nožinová, S., Křišťuf, P. 2017: Šperky jako součást kroje střední doby bronzové. *Akta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni* 9(1), 153–172.
- Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.
- Salaš, M., Jarůšková, Z. 2017: Poznámky k současnému stavu fondu metalických depotů doby popelnicových polí v regionu Malé Hané. *Pravěk. Nová řada* 25, 119–136.

Summary

In the area of Hradský Hill, near the centre of Boskovice (Blansko District) and close to the hillfort from the Urnfield period in 'Bašta' field, two new bronze hoards were found using a metal detector. The hoard Boskovice 11 contained four massive ring bracelets, one pair decorated with small lines and the other undecorated (Fig. 3). The hoard Boskovice 12 contained 36 thin bracelets decorated with finely engraved ornamentation (Fig. 4). The first hoard is dated solely based on analogies to the HA1–HB2 stage, and the second one certainly to the HB2 stage.

Zuzana Jarůšková, Lukáš Bedáň

Bratčice (okr. Brno-venkov)

Jihovýchodní okraj obce.

Pozdní doba bronzová. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0626411N, 16.5291881E

Při stavbě základní technické infrastruktury pro rodinné domy v Bratčicích (bližší popis lokality viz oddíl Doba železná) bylo odkryto několik zahloubených objektů s materiálem z pozdní doby bronzové.

Literatura

Neuveдено.

Summary

Several features from the Final Bronze Age were excavated in the southeastern part of Bratčice (Brno-Country District).

Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Dolní Heršpice, okr. Brno-město)

„Na Široké“, parc. č. 406/78, 406/85.

Pozdní doba bronzová. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1594600N, 16.6196250E

Během stavební akce související s rozšiřováním dálnice D1 Brno-centrum – Brno-jih, na území brněnské katastrální obce Horní Heršpice (dnes součást městské části Brno-jih), byl roku 2023 proveden záchranný výzkum. Ten doložil v blízkosti ulice Kšírova, v trati Na Široké, menší koncentraci zahloubených objektů (zásobních a sloupových jam), obsahujících keramiku pozdní doby bronzové. V západní části areálu byly sledovány pozůstatky mělce zahloubených, v jedné linii uspořádaných krátkých žlábků, které by bylo možné označit eventuálně za základy lehčího obvodového hrazení (obr. 5). V minulosti byly prováděny během výstavby průmyslové zóny Horních Heršpic plošné záchranné výzkumy kolem dnešní komunikace na ulici Kšírova, odkud pochází doklady pohřebiště kultury popelnicových polí a rovněž sídliště (Gánovský 2011).

Literatura

- Gánovský, J. 2011: *Horní Heršpice: Sídlní areál kultury středodunajských popelnicových polí* [online]. Rkp. diplomové práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav archeologie a muzeologie. [cit. 2024-03-12]. Uloženo: Archiv závěrečných prací Masarykovy univerzity. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/zjbf4/>.